TISTEGA DNE JE SONCE ZAŠLO

Matej Pollick

Kraj dogajanja: park sredi mesta, 4 klopi

Nastopajoči: 2 starejša gospoda, 1 mladenič, 1 starejša gospa s psom, mlajši par, skupina pojočih menihov in 1 starejši gospod s kovčkom

Vsi prizori se dogajajo v parku. 2 starejša gospoda sta ves čas v parku, ostali nastopajoči so mimoidoči in se zadržijo v parku le za čas nastopa.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

Prvi prizor

V parku sredi mesta vidimo 4 klopi. Le na eni od njih sedita 2 starejša gospoda, Marko in Ljubo. Marko, sredi 60-ih, je upokojen parketar, celo življenje je polagal parket, dneve in noči, in se v poznih nočnih urah vračal domov k svoji družini, in svoj prosti čas preživlja z opazovanjem okolice in preučevanjem obnašanja srak. Ljubo, približno istih let kot Marko, je njegov najboljši prijatelj, upokojen parketar in zatem (zaradi poškodbe kolen) voznik mestnega avtobusa, ki se v pokoju preživlja s prodajo rabljenih ur.

MARKO: Sem te prou razumu, da si včerej postou star fotr? To je pa treba nazdravit!

Marko izpod suknjiča privleče naprsnico in jo ponudi.

LJUBO: Ja, po vseh teh letih sm star fotr. Krščen duš, res smo stari!

Ljubo vzame naprsnico in naredi požirek ter jo vrne.

MARKO: In kaj se ti je včeri pletl po glavi, ko ti je mali Franjo povedu veselo novico?

Tudi Marko srebne in jo preda Ljubu.

LJUBO: Stari moj, včeraj še nč. Zvečer, ko sem se ulegu v postlo, sm Mariji reku, da sploh ne dojemam, kaj se je zgodil. Franjo je postou fotr. Otroku sta dala ime Fjodor. Kakšno jebeno ime je sploh to, Fjodor? A je to kakšna novodobna izmišljotina? A veš, zdaj dajejo neka tuja, azijska imena, kot Tian brez j-ja, pa Mia brez j-ja… *(Naredi požirek iz naprsnice)* Stari, tale tvoj zvarek je vrhunski. Kje si ga dobil?

MARKO: To je Žirovski viski, prjatu. Tam v Žireh je ena Mica s svojo žganjekuho. Prou zlate barve je ta žvarovna, ti povem. Na lastne oči sem jo videl kuhat.

LJUBO: Kej tacga. No, skratka, kje sva ostala?

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MARKO: Ta tvoja demenca, a ne bi dohtarja prosu za zdravila? Zadnjič si pozabu ugasnit plin, se je skor vse skup vžgalo, je tvoja Marija mene klicala, če kliče gasilce ali te bom jaz spravu k pamet. Kaj je torej s tvojim vnučkom?

LJUBO: Ne seri mi z dohtarji, prekleta golazen me bo samo na Golnik spravla, tam pa itak vsak crkne od plučnce al pa sepso stakne. Ja, Franjo. Oziroma Fjodor je mali vnukec. Moj bog, kakšno ime! Že v vrtcu ga bojo zajebaval v glavo. Mali bo moral imet kar trdo kožo. Ne tko kot Franjo. Tega sva z Marijo tko razvajala, zato pa je, kar je. Ostali so kar v redu izpadl.

MARKO: Mehka dušca, je pa dober človk. Dobr sta ga vzgojila. Posluš. Tvoja naloga je bla, da ga spravš do kruha. A si ga? Si. No, torej, če sta mu vcepla osnovne vrednote…

LJUBO: Kere osnovne vrednote? Mislš, spoštovanje, ljubezen, miroljubnost, dostojanstvo, poštenje, to? Tega ti nism nikol povedu, ampak men je Franjo enkrat iz denarnce ukradu 5 jurjev takratnih tolarjev. Veš kakšen dnar je bil to! Pet čukov. Vrnu jih je šter tisoč osmsto ampak vseen. Sej ni vedu, kako naj jih zaprav. Kradu pa je, in to lastnemu fotru. Pol so me iz šole klical. Njegova prfoksa mi je povedala, da se je hvalu, da ma ful dnara. Da smo bogati. Sm ji reku, da mi še za kurjavo komaj zberemo vsako zimo. Saj veš, kok je kurilno olje. Sej zato se dons grejemo na drva. No, Franjo je pa imel svojo fešto bonbonov, to je edino, kar je znal narest s tistim dnarjem. Slab bankir bi bil.

MARKO: No ja, glej, je rabu trdo lekcijo. Pa ga je izučil, ha? Dons pa služi mastne pare kot odvetnik.

LJUBO: Huda žvina, pošten je, zato mu pa gre bolj težko v njegovem fohu. Je pa zato škrt ko prasica. Da bi starim dal mal dnarja, da bi laže prežvela penzijo… O ne. Sem mu zanč omenu, da bi šla z Marijo na križarjenje, huda ponudba za čuka na osebo, pa je sam skomignu, da on še nikol ni bil na križarjenju in da je to drag špas.

MARKO: Jst se zlo dobr spomnm, ko sm prvič postou dedek. Katarina zabičala, da ne bova nič stara mama in star ata, ampak dedek in babica, in to je vsilila obema sinovoma in njune žene niso imele nobene besede pri tem, no meni se je čisto zmešalo. Ko sva zvedla ob nedeljskem kosilu, da prihaja nov družinski član, sm si mislu, star sem, ampak sem se

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

spomnu na eno temeljno pravilo za starše. A veš, dons so vsi tko obremenjeni, pa otrok to pa ono pa tretje, pa rabi sto cunjic pa tri vozičke pa jahača pa posebno musko pa specialno hrano pa treba je ves čas pazit na njegovo držo in v kakšen vrtec bo šou… Stari, v mojih cajtih je blo vse zlo preprost. Pust človeka, da se postav na svoje noge. Člouk mora naprej živet življenje. No, zato pa so vsi tko živčni dons in vsi zatrapani v te svoje otroke. Kako rečejo francozi? Lezefer?

LJUBO: Ja, se čist strinjam s tvojo filozofijo. Mi smo tud tko počel. Z ženino sestro in svakom smo vsak petek šli ven. Otroke sva dala spat, zaklenila stanvanje in šla žurat. Pa smo se vrnil mal čez polnoč, otroka sta trdno spala, in vsak teden je blo isto. Kakšne varuške? Če se je zbudu in se drl zarad nočne more, se je moral naučit samga sebe pomirit in nazaj zaspat. Jebat ga, krut svet je zuni, treba je otroka prpravt na to. Kam si spravu tist žirovski viski, stari?

MARKO *(srebne iz naprsnice in jo poda Ljubu)*: Zato pa je svet v kurcu. Folk je zmešan, otroc pa še bolj. Razvajeni in brez manir. Nobenga spoštvanja. Za vsak drek v jok, dretje non stop. Pa kam to pelje? A to je naša prihodnost?

LJUBO: Pa kaj se sekiraš. Midva bova pod rušo, ko bojo njih jemal na šiht. Hja, pa ne smeš pozabt, da še tega ne veš, kakšen šiht sploh to bo. A si ti kdaj moral razmišlat, ko si delu?

MARKO: Ja, ko smo za vlado polagal parket, je blo treba kar razmišlat. Tist mozaik na Gregorčičevi, to je biu ceu projekt. Si moral zlo pazit, kaj delaš. Drgač pa valda ne, polaganje parketa je k meditacija.

LJUBO: Ja, se spomnm, sej takrat sva se dejansko midva sploh spoznala. Bemti, to so bli cajti. Mela sva dnar za počitnce, dnarja je blo dost za vse, sej sva garala, ampak familijo sva preskrbela, otroc so bli lepo oblečeni, hodil so na vse jebene izlete, mel so neke tečaje, treninge. Pa dobr nam je šlo.

MARKO: Res je, pa nobnga hitenja ni blo. Spomn se. Ej, z redno plačo smo financiral gradnjo bajte. Pa smo jo dokončal in lepo živel. Noben od nas ni bil kolerik. Fajn smo se imel. Dons pa folk plačuje za to, da jih en pomiri v telovadnici, ležijo na blazinah, poslušajo

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

tibetanske gonge in se sproščajo. Naša je tud neki časa hodila na to, pa sem ji pol reku, da naj si za ta dnar rajš kupi lepše cunje, da bova šla plesat. Ob sobotah majo ples za starejše. Ti nism pravu?

Ljubo odkima, nagne naprsnico in naredi kratek požirek.

MARKO: To je bla k viagra za najin odnos. Ne bi verjeu, če ne bi doživu. Ples krepi človeka in duha. Poskusta, ne bo ti žal. Odkar sva začela plesat, bi rada še seksala pa to in ono in tretje.

LJUBO: Kej tacga! Bom probu, pa če me fršlok.

MARKO: In kaj boš zdej, star fotr? Zdj maš novo vlogo. A veš, kaj se prčakuje od tebe?

LJUBO: Jest sm svojo vlogo že odigrou. Kot fotr sem naredu vse, kar sem lohk. Otroka morš prpelat do kruha, tko da je izobražen in da ma vse pogoje za dostojno življenje. Pa vrednote moraš vcepit. Bolj ko ga pustiš, da okusi trpkost življenja, boljš je zanjga.

MARKO: Ja, to si dobr povedu. Prjatu stari, vidš, tkole ko dons gledam tole mularijo, pa se jim rajš izognem na kilometer. Vse bi po svoje, za vsak “ne” skočjo v jok in kričanje, pa metanje po tleh. Tega včasih ni blo tolk. No, pa sej otrok je mel pravice, sam zavedal se jih niso. (Prasne v smeh in naredi požirek).

LJUBO: Ej, sam da bomo zdravi.

MARKO: Mhm. Poglej tole.

Oba se ozreta proti drugemu koncu parka, očitno začudena nad pojavo, ki se približuje.

ZATEMNITEV

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

Drugi prizor

V park prihaja zelo visok mladenič. Čeprav so vsi oblečeni pomladno, on nosi velik klobuk, šal, rokavice, raztrgane kavbojke, preveliko usnjeno jakno, odločno prevelike čevlje. Za seboj vleče torbo.

MLADENIČ: Dober dan.

Mladenič hodi naprej, se nima namena ustavljati.

MARKO: Dober dan, gospodič. A danes se pa odpravljate nekam na lepše? Gledališče?

Mladenič se ustavi, očitno nejevoljen.

LJUBO: Ja, takole pražnje se človek obleče samo za teater.

MLADENIČ: Ma, vidva sta teater. Lajf je teater!

Mladenič bi že odšel, ampak se prestopa na mestu, ker sta ga Marko in Ljubo obkrožila.

LJUBO: Lajf, kaj je to lajf?

MARKO: To je življenje, saj to lekcijo smo že dali čez, ljuba duša! No, mladenič, nič osorno, midva sva čist neškodljiva starčka.

MLADENIČ: Neškodljiva, pa ja. Cele dneve postopata tule in se paseta po mimoidočih. Nimata nič bolj pametnega za počet? Mi, mladi pa garamo za vaše penzije. Halo!

LJUBO: Ja, tak je lajf. Vreden počenga groša.

MARKO: Dej ne bit zdej še depresiven, Ljubo! Lajf iz lajf. Kokr si ga postelješ. Dons je drugač. Vidš, da je mlademu težko. Torbe ne zmore več nost na rami. Vleče jo za sabo. A je težka ta tvoja torba, mladenič?

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MLADENIČ: Težja kot ta usran lajf. Itak je bedn.

MARKO: Bedn? Lahko da je tvoj lajf bedn, ampak s tem si priznou, da se prou potrudu pa le nisi. Za srečo se je treba pomatrat. A si kej naredu zase? A si kej naredu, da bi ti blo lepo? Nč, ti jest povem. Vlečeš za sabo to svojo torbo in se smilš sammu seb. Lej Ljubota tule. On je prvo polovico lajfa polagu parket. Za razne fine bogate meščanske gospe, pa za diplomate, pa za našo usrano vlado in tko naprej. Ti bo sam povedu. A pa veš, s kom je meu najmanj težav? S preprostim folkom, k ve, kaj pomen delat. A veš, Slovenc je vedno bil delavc. In moral je bit dobr delavc, ker drgač ni bil zadovolen sam s sabo. Sej Cankar je meu prou! A si ti že slišu za Cankarja?

MLADENIČ: Pa kje ste tega našli, fak no!

LJUBO: Mal pazi na jezik, mali. Marko ma čist prou. Slovenc je bil zmeri hlapec. Vi tamladi mate zato zdej težave. Neki vam lajf ni po okusu. Pa ne najdete se v pravilih. Vi bi vse po svoje, najrajš spremenil vsa pravila, jih na novo postavl, ker vi res veste bolje. Malo morgen. Tud midva sva bla mlada. Hotla sva spremenit svet. Ampak svet se ne spremeni kar sam od sebe. Nas je 7 milijard tukile na tem planetu. Da ne štejem ostalih bitij.

MARKO: Mladenič, da se ne boš ustrašu. Nč hudga ti nočva. Ampak res.

MLADENIČ: Nimam časa za vaju.

Mladenič želi oditi, ampak se Ljubo mota okoli njega.

MARKO: Človek nima časa za naju. Ja, tako je danes. Človk nima časa za sočloveka. Čas ma za delo. Za to si ga vzame več k 8 ur. Pol si vzaje cajt za šoping. Pibip - Pibip - Pibip delajo blagajne po štacunah. Neki cajta si vzame za otroke, tolk da jim naštima risanke na teveju al pa igrce. Mora met mir pred njimi, ker drgač mu skačejo po glavi. Pa vzame si cajt zase. To pa posebi še plača. Kako že rečejo tem stvarem, Ljubo?

LJUBO: Moja hod na meditacijo. A to mislš?

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MLADENIČ: Poznam, ja. Sej se je treba ukvarjat z duhovnostjo, drgač bi, vsaj mene, že zdavnej pobral od vsega stresa.

MARKO: No, in Ljubo je bil pridn in je dobr delu, pol so ga pa kolena izdala. Je dobu vodo v kolena, so mu jih operiral, ni smel več klečat pred Bogom naš Ljubo, in je šel vozit trolo.

MLADENIČ: A trolo ste vozu? Šofer avtobusa! Prvič sem dejansko spoznal šoferja avtobusa. Oni so res kot nevidni ljudje. Tako kot prodajalke v trgovini. Vsak dan jih opaziš, ampak nikoli jih ne vprašaš, kako so, kako gre dan, so v redu, se dobro počutijo na delu, jim je prevroče itd. Kot neka nevidna kasta so. Ampak še kako dobri ljudje. Če dobro pomislim, še sreča, da jih imamo - brez njih bi bil sestradan, pa še bog ve v kakšni nevarnosti bi bil ves čas, če se ne bi prevažal z varnim javnim prevoznim sredstvom. V njem te težko kdo povozi, ali pa se zaleti prav vate. Nobene škode ne moreš imeti, pa še poceni je. No, v trgovini pač plačaš za kupljeno, ampak če ne bi bilo prodajalk, bi bilo to vse skupaj res zelo nečloveško, zelo zrobotizirano.

MARKO: Mater smo pametni!

LJUBO: Sem vedel, da je nekaj filozofskega v tebi, mladenič. No, in kaj misliš, da je bit v penziji tako fino? Ni, ti jaz povem. Vsak mora neki počet. Sicer so dnevi čist prazni. In kaj češ živet, če nimaš kej počet. To je tko, kot bi bil na planetu, kjer ne bi blo živga človeka. Praznina. Ti pa čist zrak pa praznina. Jebeš tako penzijo.

MARKO: Ja, zato pa on prodaja rabljene ure na štantu, ampak to ne kar ene. Prodaja fine drage ure, unikatne primerne, dobr ohranjene omege pa lonžine in tko. Tko se nekak preživi. Dons je drago živet, penzije pa mava oba nizke.

MLADENIČ: A ni tko, da kokr si prispevu, tolk dobiš tud penzije? In to je čist fer. Jaz bi, če bi bil milijonar, zagotovo hotel največ prihranit za stara leta. Živel bi udobno, ampak nič preveč pretirano ali razkošno. Udobno je dovolj. Imaš se lepo. Življenje je treba uživat.

LJUBO: Ja, ampak do takrat bo treba kej narest, mladi mož. Poglej se, kakšen si. V nekih razcapanih oblačilih hodiš po svetu, torbo vlečeš za sabo, kot kup nesreče. Kaj je to?

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MLADENIČ: Lajf je surova igra. Vi starčki tega ne razumete. Danes je res naporno. Vsem se mudi, vse bi moralo biti že včeraj, in tako je težko živeti kvalitetno. Jaz pravim, da je treba vse skupaj upočasnit. Treba se je najti v življenju. Življenje je pot. Na poti se je treba naučit vseh lekcij, da prideš cel čez življenje.

LJUBO: Ne, treba je delat, da boš lahko udobno živel.

MLADENIČ: V življenju ni prav nič treba. Meni je treba samo umreti. To je treba. Vse ostalo je moja izbira. In jaz se poserjem, kaj od mene pričakuje družba. Delal bom tisto, kar bo mene izpopolnjevalo.

MARKO: Jaz se s tem strinjam. Ljubo se verjetno ne. Saj nam ni blo hudga, Ljubo, ampak mladenič ima prav. Če bi mal bolj lagano jemala življenje, bi nama blo dons isto al pa boljš. Tko pa mava kar mava.

LJUBO: Ej, sej mava dost. Avtomobili so pred blokom, otroc so zdravi, midva tud, žene tud, penzije so kakršne so, bla sva povsod okol, na Hrvaško se zapelemo na vikend, kadar nama paše mal morja… Sej uživamo, nč nam ne manjka.

MLADENIČ: Sam da bomo zdravi, ane?

LJUBO: Prva pametna, ki si jo danes povedal, mladenič.

MLADENIČ: Poglejta, vidva sta že dala čez vse. Od povojnih časov naprej. Jugoslavijo. Osamosvojitev te države in vse vojne. Videla sta marsikaj, preživela vse te čase. Ampak to je bilo druge vrste trpljenje, a se vama ne zdi? Bilo je bolj materialno pomanjkanje, kar ste vi utrpeli. Mi trpimo v duši. Nas, mlade, ta država duši. Vsak sistem nas duši. Jaz bi vse te glupe meje izbrisal. Ma, raje bi živel v komuni kot pa v sistemu neštetih pravil. Saj si človek še vezalk več ne zna zavezat brez natančnih pravil. Imamo pa zato internet, ki ponuja odgovor na sleherno vprašanje.

LJUBO: Vidiš, nisi daleč od resnice. Materializem je res prevladal. Ampak če se že hočeš it to debato, potem si na neki pomembnga pozabu. In sicer na to, kaj je sploh bistvo.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MLADENIČ: Bistvo česa? Lajfa?

LJUBO: Mhm. Bistvo je, da si dober človek. To je naš cilj. No, vsaj po moje je to naš cilj. V tem še religije ne delajo razlik. Delaj dobro in vse ti bo povrnjeno. Kadarkol že. No, in?

MLADENIČ: Ja, nič. To, kar pravite, s tem se vsi strinjamo. Ampak to še ni nič. Sedem milijard nas je. Od tega pol odstotka psihopatov, odstotek sociopatov, nekaj je pedofilov, posiljevalcev, roparjev, morilcev, in tako dalje. A smo vsi ljudje dobri po srcu? Nismo, daleč od tega.

MARKO: Ja, vsakmu lahk spodleti. Tud men je. Vsakmu kdaj spodledi. Važn je, da se kesaš. Pa ne govorim pred bogom, na splošno mislm. Če veš, da si neki narobe naredu, popraviš, se opravičiš, vzameš kot lekcijo, ne ponoviš iste napake. Zato se pa reče, da smo vsi krvavi pod kožo. Krvav pomen grešnik.

LJUBO: No, ampak zato še nisi slab človk. Slab človk je tist, k se obrne stran, k nekdo kliče na pomoč, al pa k jemlje tistim, k nimajo, al pa tist k pred svojo ženo skriva ljubimca. Sej ne rečem, vse se da popravt. Vsak ma enako predispozicijo. Rodiš se nepopisan list, k pravjo. Pol te pa definira lajf. Mislm, razen če drži, da obstajajo hudičevi otroci.

MARKO: Od hudiča otrok, se reče.

MLADENIČ: To so same vraže. Pač, kakršni starši, tak otrok. Isto k s psi. Pač to je vzgoja, dajanje zgleda, okoliščine v lajfu. Men je blo res trdo postlano. Fotr se je drogiral, mati pijanka, mene so dali v skrbništvo babici in dedku, ki sta umrla pri mojih dvanajstih letih, se pravi osnovna šola še, potem sem bil v rejništvu, pa tako naprej. Ampak imel sem pa zgled. Ves čas sem imel srečo, da sem vedel, kaj je prav in kaj ni.

MARKO: No, po tem se presoja dober človek.

LJUBO: A pa si kaj naredil za druge ljudi? Na primer, kaj si dons naredu dobrga?

MLADENIČ: Po moje nič. Ker zabijam čas z vama, namesto da bi se na faksu kaj novega naučil.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MARKO: Kaj pa študiraš?

MLADENIČ: Prevajalstvo, angleščina, in kitajščino.

LJUBO: No, vidš, to je idealen poklic. Če boš kej nepravilno prevedu, lah clo obsodš koga na dosmrtno kazen na primer. Tko da bod dober človk in se dobr nauč prevajat, da bo pravica na svetu! A ni biu en dobr film na to temo, kolk lahk prevajalc pomaga pr ohranjanju mirnih odnosov?

MLADENIČ: Dobra poanta, na to nisem pomislil.

MARKO: Nama si polepšu dan.

MLADENIČ: Da bomo le zdravi, kajne? Nasvidenje.
(Preden odide, si torbo opasa na ramo, dvigne klobuk v pozdrav in se prikloni).

MARKO: Vidiš, Ljubo, bi rekel, da je pa ta človek bil resna pojava.

LJUBO: Se spomniš, kaj nama je najprej rekel? Da je cel lajf teater. A midva živiva dejansko teater?

MARKO: Ti, a veš, da to ni švoh ideja. V bistvu nisem nikdar gledal s tega vidika. Če je lajf teater, sem jaz res sam ena lutka.

LJUBO: Marioneta, prjatu, ena lepo zloščena marioneta. Lajf se res poigrava z nami.

MARKO: Kakor si postelješ, saj veš… Poglej srako, kako kljuva po ubogem mrtvem ptičku. Poglej, no. Vidiš?

LJUBO: Pa kaj imaš ti s temi srakami, človek božji?

MARKO: Ja, srake so zanimiva bitja. Zelo inteligentna in zelo socialna. Mene prav nič ne motijo, čeprav se jih je zadnja leta res veliko namnožilo.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

LJUBO: Prekleta golazen. Hujši kot golobi. Samo še tujcev se manjka, da jih bodo hranili na trgih, pa bomo kot Benetke. Voda se že tako dviguje zaradi globalnega segrevanja.

MARKO: Tu se pa motiš, stari moj. Nivo vode v mestu uravnavajo z jezom in dvižnimi zapornicami. S tem nimajo srake čist nč. Ta bitja nočjo nč slabga. Človek je tisti, k jih je nauču vsega, kar sovražjo. Na primer, vzemiva za primer slabo vzgojenga psa, k napade srako sred mesta. To srake med sabo predebatirajo in pol vejo, da je pes nevarn in ga napadejo. Ščitijo celo družino, cel rod.

LJUBO: No, ekspert za srake, a se ti ne zdi, da jih bo več k pa ljudi v tem mestu? Sraka je še v starih cajtih velala za prinašalko slabega. Smrti!

MARKO: Stare vraže. To je tko, k da bi cel dan pljuval čez ramo, ker se ti cel cajt pletejo pod nogami črne mačke. Ja kam bi pa pršli? A nisi mal prestar za to?

LJUBO: Preventiva je boljš k kurativa. Js pluvam po cesti preventivno. To je prbližn tko k Indijci, k pluvajo rdečo brozgo. Oni tko obnavljajo svoje rdeče fasade, js pa pucam umazane ulce tega mesta. To je en prizor iz mojga teatra, evo. Vse ostalo pa delam za kuliso.

MARKO: Ampak tud za kuliso si še zmeri sam s sabo - pred sabo se noben ne more skrit, zato je vseen, če bi stvari počel na prostem. Bi vsaj vedli, kdo si. Dober al slab. A ustvarjaš al uničuješ. Si znanstvenik al tovarniški delavc. Si svobodomiseln al konzerva.

LJUBO: Ja, to pa res ni nobena znanost. Jst že na pogled zgledam dobr človk. Muhi ne bi storu žalega.

Ljubo z roko zamahne po zraku, ulovi muho, jo drži ujeto med dlanmi in iz dlani zleti metulj.

MARKO: Dobrota je sirota, ampak sam na tem svetu. Tam čez, karkol že tam je, se to vse poplača, prjatu. Čin!

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

Marko nagne iz naprsnice žganje in poda Ljubu. Takrat od daleč opazita, da se jima približuje še nekdo, ki jima bi znal polepšati dan.

LJUBO: Tole poglej, stari.

Ljubo pomigne z glavo proti levi.

MARKO: Zanimivo, ni kaj.

ZATEMNITEV

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

Tretji prizor

V park pride starejša gospa, že po videzu dobro situirana meščanka, ki je na sprehodu s psom. Ima ga na povodcu enake barve, kot so njeni lakasti rdeči čevlji in rdeč šal, ki ga nosi obešenega čez levo ramo. Ves čas govori z mirnim glasom, premišljeno.

LJUBO: Dober dan, gospa. Je kr lep dan za sprehod, ne?

GOSPA *(ljubeznivo)*: Dober dan tudi vam. Res je lepo vreme danes, perfektno za sprehajanje.

LJUBO *(pomigne proti psu)*: Ščene je vaše?

GOSPA: O, ne, sosedin je. Zbolela je in nima drugega, ki bi ga peljal na zrak.

MARKO: To je pa lepo, gospa. Meni pravjo moji otroci, da dons sosedov sploh ne puznajo. Sem prašu, kdo te potem reš, ko te kap zadane al pa k delaš samomor. Pa nism dubu odgovora.

LJUBO: Kdo te reš? Ja, rešilc, prjatu.

GOSPA: Veste, da še nisem pomislila na kaj takega. Kdo bi res prišel na pomoč, če se nihče ne zmeni za sočloveka, ki živi le streljaj od tebe? Hrščen duš! Kam smo prišli…

LJUBO: Masta prou. Sej mene tud nben več ne pozdravla. Pol jih sploh ne poznam. Sam staroselci se pogovarjamo med sabo. Sm enkrat enga prašu, enga japija iz drugega nadstropja pr nas, kako mu je ime, ker nism biu čist prepričan, a res žvi pr nas al ne, pa me je napizdiu, če sem policaj, da ga hočm legitimerat. Da naj se zase brigam, mi je zabrusu. Proklet japi.

MARKO: Ja, kar si pa mislu, da greš take sprašvat. To je moderen svet, ti si pa res čist za luno.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

GOSPA: Tukaj se pa res ne morem strinjati z vami. Saj smo vendarle humana družba. Dolžnost vsakega od nas je poskrbeti za sočloveka, ki je v stiski. In takrat res ni pomembno, ali je naš sovražnik ali prijatelj, črn ali rumen, star ali mlad, reven ali bogat. Vsak človek si zasluži pomoč, ne da bi posebej prosil zanjo!

MARKO: Ja, sej to se strinjamo, ampak realnost je pa mal drgačna, guspa.

LJUBO: V realnosti je tko. Folk gre mimo, al pa še slikajo al snemajo, pa pol to objavjo na netu, da bojo mel veliko gledanost. Tko da jebeš humanost, človeštvo je res v hudi buli.

MARKO: Dons rečejo, da morš met velik lajkov. Tko k filmske zvezde, k od tega služjo.

LJUBO: Pa tud politiki pa fuzbalerji in tko naprej. Če si polajkan, pol obstajaš, če nisi polajkan, te ni. Tko dons je. Jst na primer za svet sploh ne obstajam. Sm tko k una kasta v Indiji, k včasih sploh ni obstajala.

GOSPA *(sklene svoje krhke roke v indijski pozdrav 'namaste')*: No, Indija je danes moderna država s sodobnim družbenim sistemom, ki prepoveduje sistem kast. Je pa res, da pravzaprav nedotakljivi ali Daliti še danes obstajajo, ker se njihov položaj ni prav nič spremenil. Še vedno živijo na vzhodnem delu mest, v hudem pomanjkanju, ampak saj človek iz takega položaja sploh ne more izstopit. Potruditi se mora, da si bo lepo postlal. Da bo cenil življenje. Slišala sem, da je človek ličinka, ki se mora konec življenja razviti v metulja. To je naša pot, torej. Naš cilj je postati metulj. Zato pa moramo biti humani. Brez humanosti smo kot stvari, ne obstajamo v duhovnem smislu, smo le roboti.

MARKO: Zelo filozofsko, saj brez kakšnega višjega cilja v hudi revščini in pomanjkanju človek res težko preživi. Glede na to, da v indijski kravi živi 33 milijonov bogov, bi blo težko prežvet brez globoke vere, ane.

LJUBO: Ob tolk miljonih bogov sploh ne veš, koga prosš za pomoč, a ni tko?

GOSPA: To sploh ni pomembno. Človek mora doseči notranji mir in se imeti rad, da bi lahko drugim pomagal. To pa ni mogoče, če se ukvarjaš z nepomembnimi zadevami v življenju.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

LJUBO: Evo, tuki se pa strinjava. Js mislem, da to čist drži. Treba se je ukvarjat s samim seboj. Ampak vrjetn se strinjate z mano, da se ne morš ukvarjat s samim sabo tko k je nastavljen današn digitalni svet. Če sm sam s sabo po telefonu, pa na internetu visim cele dneve, ane, to me ne bo prpelal do spoznanj.

MARKO: Ja, gotov da ne. Kaj pa teb ni jasn? Sej ni nč drgač kokr je že skoz. Lej, greš u prazno cerku pa meditiraš. Mislm, tko se reče. Iščš notranji mer.

LJUBO: Kot da si ti kdaj to počeu! Jst u cerku ne hodm že od malih nog. Itak sem ceu lajf delu pa delu za familjo, da smo bli preskrbleni. Sej veš, sej sva večino let prežvela skup na kolenih in polagala parkete folku. No, in takrat sm pa js mediteru.

GOSPA: Ojoj, zdaj vem, od kod ste mi znani. Ja, bog se me usmili, kje sem izgubila spomin! Seveda, to ste vi. Oba sta bila pri nas. Kako sem vam verjetno zagrenila življenje! Kako sem bila natančna.

LJUBO: Ja, gospa? Jaz se vas ne spomnim. Povejte, kaj smo delali. Navadno se spomnim po ulici, stanovanju, tipu parketa.

GOSPA: Ja, tu blizu, blok poleg sodišča, peto nadstropje, meščansko stanovanje. Z možem sva vas prosila, da iz afriškega lesa, ki sva ga pripeljala iz Gane, sestavite mozaik v obliki lotusa. Se spomnite?

LJUBO: Jej, jej, sedaj se vas spomnim. Madona ste se pa postarala!

MARKO: Ni tako mislil, oprostite.

GOSPA *(malce jezna, ampak ji je predvsem zelo nerodno)*: Že v redu. No, kako jez vašim spominom, gospod Ljubo?

LJUBO: Ja, res ste bla pa hudo natančna. Pa skoz ste nama gledal pod roke. Poletje je blo, nobenega prezračevanja ni blo, vsa okan sva mela odprta, vi ste nama pa pridigala, da kaj bojo sosedje rekl, ker sva tako glasna. Midva sva morala pa polagat, žagat, brusit,

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

na roko pilit vaše lotusove cvetove. Madona, to je bil pa bolj zafrknjen deu kot tist na vladi. Ane, prjatu?

MARKO: Se čist strinjam. Zajeban. Ampak na konc sta bla tko zadovoljna, da sta naja priporočila najboljšim strankam v mestu. Sicer noben ni plaču dvojno kokr vidva, ker bogataši so bli zmer škrti, hujš k ribnčani pa bohinci, ampak vam, gospa, vam pa vsa čast.

GOSPA: Še danes sem vam hvaležna, stanovanje brez tega ne bi bilo nikdar dokončano. In parket je še danes videti kot nov! A še vedno delata?

LJUBO: Ah, kje pa. Oba sva upokojenca. Saj vidite, da imava ves čas na tem svetu. Prjatu opazuje srake, jaz pa obnavljam stare ure, to počneva za hobi. Preostalo pa bluziva. Nisva čist tipična upokojenca, k nimajo nobenga cajta. Midva ga mava, sam ga izkoristva za taprave stvari.

GOSPA: Meni, odkar mi je mož umrl, ostaja tudi veliko časa. Vsako jutro posedim uro ali dve v kavarni, kamor vse odkar živimo v mestu, zahajam vsak dan. Nekaj nas je, ki smo redni gosti. Malo poklepetamo o tem in onem, potem pa se razkropimo po vseh vetrovih. Ohranjamo stik, človek je socialno bitje, mora se družiti, mora se pogovarjati, kam pa bi sicer prišli. Nekaj človeške topline, to je vse, kar potrebuje človek. Tako kot potrebuješ čas s samim seboj, svoj prostor, kamor se lahko zatečeš, ko ti je hudo, tako hudo potrebujemo tudi sočloveka ob sebi, v dobrem in slabem. Lahko je to prijatelj, znanec, pomembno je le, da nam želi dobro.

MARKO: To je modrost življenja. To je to, guspa.

LJUBO: Ja, to ste res lepo povedala. Sej velke skrivnosti življejna res ni.

MARKO: No, odvisn, koga poslušaš. A nisva glih zanč vidva v izložbi ene knjigarne eno knigo na to vižo. Pa sem ti lepo reku, da tega ne rabš brat, če se dobr ustavš in si pošteno zastavš eno samo vprašanje: Kva me zares muči? Življenje al jst samga sebe?

GOSPA: Nadaljujte, to misel pa bi zares rada slišala.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MARKO: Jest mislem, da smo vsi tok okupirani s tem, kar se nam dogaja v življenju, da pozabmo, da smo sami krojači svoje usode. A ne, Ljubo?

LJUBO: Pojma nimam, na kva ciljaš.

MARKO: Rečmo, da se mi je v življenju neki hudga zgodil. Na primer, zbolim za rakom. To je neki, kar se lahk zgodi vsakmu. In ko slišmo sam besedo rak, otrpnemo in pomislmo, mrtu sm, konc je z mano. Tolk zgodb je od sredine prejšnjga stoletja o raku, da je sam beseda postala težja k smrt sama. Ko smo živi, se nam marskej zgodi. En kup dogodkov. Lohk jih kvalificeramo kot dobre in slabe dogodke. Dobre in slabe stvari. Ampak kuj k to nardimo, damo stvarem dodatno težo. Če me napredujejo, to šteje za dobro stvar. Ko dobiš povišico, si zadovoljen, ampak to pol vzameš za samoumevno, postane neki normalnga. Ko se odločš, da boš shujšu, se matraš na vse pretege in ti rata, temu rečeš uspeh in pol to postane vsakdanje. Ja, uspel ti je, ampak zarad tega nisi skoz v ekstazi.

Marko vstane. Razmišlja. Hodi gor in dol.

LJUBO (srebne iz naprsnice, z glasom zadovoljstva): Ja, skoz bit v ekstazi je mal čudno, ane. Se prau, kar ti hočeš povedat je, da smo v resnic zlo nehvaležna bitja. Če dobimo v lajfu dobre stvari, lepe stvari, nam postanejo samoumevne. S slabimi pa se bolj ukvarjamo, al kaj?

MARKO *(hodi v krogu, nekaj momlja, potem spregovori)*: Ja. S slabimi se ves cajt ukvarjamo. Na primer, ves cajt nas mot vojna, kjerkol že. Ni prav, da so, ni prav, da ljudje umirajo, ampak če se ne dogaja nam osebno, se oddaljimo, ker delujemo na principu strahu. Če pa zboliš za rakom, al pa ti nekdo k si ga meu najraj na svetu umre, al pa če bi te mučil v službi al pa bi te mediji linčal, to bi pa pustil na teb hude posledice. Napolnil bi te z najslabšimi možnimi čustvi. Postal bi sovražn, jezen, potrt, razočaran nad celim svetom, umaknu bi se, boril bi se neki cajta, ampak ni nujn, da bi ti ratal. Na konc bi blo vse odvisn od tega, kakšno vlogo si izbrou.

GOSPA *(vleče psa k sebi)*: Vloga v življenju je res zelo pomembna. Jaz temu rečem drža človeka.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

MARKO *(vzneseno)*: Nism mislu na to, mislu sm na odnos do življenja. Jst ugotavlam, da takoj k opredelim stvari k dobre in slabe, sem že prevzel eno vlogo. Pa ni nujn, da sm prevzeu vlogo žrtve. Loh sm prevzel vlogo aktivista, ampak še zmer igram to vlogo. S tem sem zastavu odnos do stvari, sem jo že opredelil kot dobro al pa slabo, sem ji dal energijo, sem tut na nek način že določu njeno usodo. Zarad tega bom vanjo vlagu energijo. No, in pr tem mislm, da je huda napaka. Mi mormo dajat energijo seb. Vase mormo vlagat energijo, zato da se sami razvijamo.

LJUBO: Ampak, prjatu, lajf je že od nekdaj tak. Maš dobre pa slabe stvari. Zgodijo se. In neki je treba pol narest glede tega. Kam pa pridemo, če bomo vsi kr pasivni? Mislm, kaj bom dosegu v lajfu, če se bom kr pustu peljat vsak dan v taksiju v neznano?

Ljubo se presede na klopi, prekriža noge, in pritisne k ustom naprsnico.

GOSPA: Jaz pa mislim, da vas razumem. Vse stvari imajo določen namen v življenju, in so brez lastnosti ali kvalitete. So pač stvari. In človek jih mora jemati kot izkušnjo, jo sprejeti in živeti naprej svoje življenje. Same stvari nimajo nobene povezave s tem, da živimo. Za življenje pa je treba biti hvaležen, to pa je naša dolžnost. In zato smo dolžni negovati humanost in humanitarnost do soljudi. Ne zaradi stvari ali zaradi dogodkov. To ni naša kvaliteta. Tako kot ni naša kvaliteta čas. Čas je le merilo naše minljivosti. Mi smo kvaliteta kot živa bitja.

LJUBO: Ja, guspa, to so take modrosti, da jih midva težko razumeva, a veste!

MARKO: Dej nehi že pit ta žirovski viski in mal posluš žensko. Gospo, cenjeno damo! Oprostite nama za nedostojno obnašanje, takole napol pijana poskušava razumeti vaše globoke misli.

GOSPA: No, na kratko, gospod Marko, jaz se povsem strinjam z vami. Stvari, ki se nam zgodijo, niso ne dobre ne slabe. Pač so. Nek moment v našem življenju. To je treba sprejeti in živeti naprej s polno žlico. Torej, s hvaležnostjo za vsak vzdih. Ker je lahko vsak izdih naš zadnji. A se vidva tega zavedata?

MARKO: Madona, nikdar nisem razmišljal na ta način.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

LJUBO: Jaz sem se izgubil že, ko je bilo govora o dobrih in slabih straneh življenja.

GOSPA: Nič ne de. To res ni mesto za take debate. Jaz sem to nekje verjetno prebrala ali pa slišala, saj si nisem sama izmislila. Ampak sveto verjamem, da je imel tisti, ki je to napisal oziroma povedal, popolnoma prav.

LJUBO: A to pomen, guspa, da ste vi pol proti svobodi govora? Ker če ne smem o slabih al pa dobrih stvareh govort, na njih opozarjat, a to pomen, da bomo kar postal ujetniki tega časa, tega sveta? A ni že tko dost nepravičnosti na tem svetu?

MARKO: Mislm, to je dobra poanta. Vdih, življejne, izdih, smrt.

V tistem trenutku se zasliši pok in z neba pade z neba ptič. Pes zleti k ptiču in laja.

MARKO: Nekdo je ubil srako. Pizda mu svetla!

LJUBO: To je tok lajfa, prjatu. Tko k guspa prau.

MARKO: Pa ne greš ubit ptiča sred dneva. Tok jajc pa člouk mora met, ane? Dej ustrel ko, da te vidmo junaka. Ne pa tkole, od nikoder. Počiš v zrak, ptič pade, življenje ugasne.

GOSPA: Jaz bi rekla, da je to precej filozofsko vprašanje. Smo za ali proti življenju? Kar se srak tiče, jih je preveč v mestu in preglasne so. Mene motijo. Nadloga so, podobno kot golobi. Postajamo kot Trg Sv. Marka v Benetkah. Ne da bi primerjala, ampak nekje pa mora biti meja. Če to vpliva na čistost v mestu, sem proti ptičem.

MARKO: Ptiči vam nič nočejo, so del življenja na tem planetu, baba zmešana! Kva pa vam hočjo? Nč, sam znajdt se morjo v tem hrupu.

LJUBO: Gospa, bolje bo, da se za danes razidemo. Ste stopila na žulj gospa Markota. Prjatu, ti se pa kr pomir, vse je okej.

MARKO: Klinc je okej. A ne vidš, da je ura enajst dopoldne pa še sonca nimamo več?!

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

GOSPA: To je pa res zelo nenavadno. Je vaša ura točna?

LJUBO: Lej no lej, a to je zdj to? Armagedon?

GOSPA: Ne! Le sonce je zašlo. Vedno zaide. Le da je tokrat zašlo ob uri, ko bi človek pričakoval. Nismo večji od sebe, nismo večji od narave, nismo večji od planeta, kaj šele od vesolja. Pa nasvidenje!

Gospa potegne močno za vrvico, da bi se pes premaknil. Odide z odra.

ZATEMNITEV

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

Četrti prizor

Marko in Ljubo malicata na svoji klopi v parku. Tema je. Nad njima je prižgana ulična svetilka.

MARKO: Odkar ni sonca, je vse skup zlo čudn.

LJUBO: A mislš, da ga sploh več ne bo?

MARKO: Jst mislm, da mamo trajn sončni mrk.

LJUBO: Stari, to je nemogoče. Tega odkar vem zase nism n'ker prebrou.

MARKO: Ja, glej, tud vojno si doživu, pa tud nis o tem nč prej slišu. Kva veš, kva so zagodl. Zihr so bli amerikanci al pa kitajci. Ne veš. Mi skratka nismo bli.

LJUBO: Ma to se razume. Mi smo itak *nikomeništa*. Mislm, da bi mi sploh kadarkol kej ugotovil, pa kje ti žviš?

MARKO: Ja, to ni lih res. Naši so marskej odkril. Sam slovenski človk ne verjame vase. V svoje sposobnosti. Zihr jih ma, Slovenc, sam je tko prestrašen, da pred tujcem nau tega na glas povedu. Ga je strah. Sej veš. Pač smo ponižni

LJUBO: Sam to ni člouk naredu. To, da midva tle zdej malcava pod umetno svetlobo, to je neki novga. Da sonce sploh vzšlo ni!

MARKO: Pa če ti pravm, da sonce vedno vzide. To je tko kokr na oblačen dan, k se reče, da je bl tema. Pa ni tema, pizda. Sonce je zmer nad oblaki, če so še tok gosti, da ga ne vid. Isto je s človekom. K si bolan, se ti zdi, da bi najraj umrl. K ne veš, da k boš zdrou, bo vse drgač. To je vse stvar percepcije!

LJUBO: Ti pa tvoja percepcija. Tale posebna salama s papriko je gotov pokvarjena. Na slab ti gre.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MARKO: Če bi ti mene kdaj poslušu, bi ti blo velik boljš v življenu. Spomn se, da sm ti reku, da bi mela svojo potovalno agencijo. Deset let je od tega, pa glej naja dons. Kle čepiva sred mesta v enem jebenem parku, s piškavimi penzijami in žulva sendviče s posebno salamo. Namest da bi uživala na enem lepem toplem otoku, v davčni oazi, in se mastila s pečenimi piškami, pila koktejle in se praskala po jajcih. Pa kšno lušno bi si prvoščla na vsake tolk.

LJUBO: Sanjala kura… Ti si itak meu vsak dan eno poslovno idejo. Tako imenovano, da se razumemo. Realizacija ti je zmer šepala. To je isto k s politiko. Težko človk kej doseže, če nima nbenih zvez. Kšnga je treba podmazat, pol pa stvari stečejo. Pa dnar morš met. Kaj teb ni jasn?

MARKO: Brez sonca bomo vsi crknli. Brez sonca ni hrane, ni življenja. To je kri obstoja tega planeta.

LJUBO: Maš prav. Pa je kaj po poročilih že?

MARKO: Bom pržgou radio na telefonu. Čak.

Vzame mobilni telefon, nekaj išče na njem, govori samemu sebi: Nikol nam razumeu te preklete tehnologije. Kdrkol kej rabš, ne najdš.

MARKO: Evo, prvi.

RADIJSKI GLAS: Novice ob dvanajstih. Polovica sveta je v temi. Kot ste opazili, smo se v naši državi znašli na temni polovici planeta. Svetovni mediji so objavili sporočilo za javnost svetovne agencije NASA, da se je Zemlja iz neznanega razloga prenehala vrteti. Sonce sveti le na eni polobli. Evropa vse do Azije je v temi. Iz sosednjih držav že poročajo o migracijah. Podrobneje o tem bomo razpravljali s predsednikom vlade v studiu ob 17h.

MARKO: Zdaj veš. Pizdarija svetovnih razsežnosti. To je huje kot napad vesolcev.

LJUBO: Poslušva tole.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

Ljubo pomigne z glavo proti vhodu v park. Zaškripljejo vhodna železna vratca. Sliši se prepir mladega para. Fant je star okoli 25 let, majhen in čokat, oblečen kot tipičen študent, punca je istih let, majhna in zelo suha, športne postave, oblečena v tekaško opremo.

ONA: Se ti je čisto zmešalo, madona? Zakaj hodiva po temi, ko pa veš, da me je na smrt strah!

ON: Pa saj imaš zato mene. Ne moreva biti ves dan v stanovanju.

ONA: Klinc gleda, zjutraj so poročali po radiu, da je bilo pet vlomov, dva umora, deset posilstev, pa še verjetno in sem pozabila, da me ne bi morilo. Jaz bi kar umrla!

ON: Pomiri se, vse bo v redu. Dokler imava drug drugega, je vse okej.

ONA: Ti si zmešan, ves čas živiš v neki svoji pravljici. Pizda, sonca ni več. Se ti sploh zavedaš, kaj to pomeni za nas?

ON: Zagotovo so že iznašli nekaj, da bomo tudi brez sonca preživeli.

ONA: Ja, ti si pa res pametnejši od boga. Si kdaj pomislil na to, da je morda za vsem tem nekdo, ki ima vsaj nekaj soli v glavi?
ON: V bistvu ne. Ne vem, zakaj bi nekdo kar ugasnil luč. Saj je ne more. Sonce je samostojno, a ni? In kolikor vem, znanost ni nikoli dognala, da bi imel nek planet svojo pamet.

ONA: Očitno jo ima. Druga možnost je, da je sonce ugasnilo. Tretja možnost pa je, da ga je nekaj prekrilo in smo ostali v temi.

ON: Hja, sončnega mrka ni, to sem preveril, ker sonce sploh ni vzšlo.

ONA: Lahko pa, da se je zemlja nehala vrteti.

ON jo objame in jo drži v objemu. Nekaj ji šepeta na uho.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

ONA: Daj, vrniva se domov. Nima smisla, da odlašava. Pojdiva domov. Odšla bova in poiskala sonce.

Ko odhajata, pokimata Ljubu in Marku v pozdrav. Tik preden odideta z odra, se sliši moško enoglasno petje.

Na oder prihaja skupina pojočih menihov, oblečenih v oranžna oblačila, vsi so bosi in pobriti po glavi. Pojejo tibetansko mantro: Om mani padme hum. Premikajo se izredno počasi, v transu, se ne ustavljajo. Ko odidejo z odra, se še vedno sliši njihovo petje, vedno tišje in tišje.

MARKO in LJUBO ves čas sedita na klopci pod ulično svetilko. Z očmi sledita skupini menihov, in še nekaj časa v tišini zreta v daljavo, ko že odidejo z odra.

ZATEMNITEV

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Peti prizor

Marko in Ljubo sedita na svoji klopi v parku. Tema je. Nad njima je prižgana ulična svetilka. Iz teme se nenadoma pojavi starejši moški, oblečen je v obleko, na glavi ima klobuk in v desni roki nosi usnjen kovček.

MOŠKI: Dober večer, gospoda. Kako sta?

MARKO: Čer. Ja, kar v redu. Tale tema je edin, kar naja mot.

LJUBO: V bistvu res. Vse, kar me je motil, je čez noč izginl.

MARKO: No, praktično čez dan, ne čez noč, stari moj. Padl smo v noč. Praujo, da sonce še zmeri obstaja in svet, ampak kle v tej naši rupi žou ne več.

LJUBO: Men je kr okej. Lej, sej v bistvu mi nč ne manka. Kar bi si želu je mal svetlobe.

MARKO: V temi še Skandinavci bol teško žvejo. A ti veš, da majo zato tok visok procent samomorov?

LJUBO: Dej bit zdej morbidn. Sej mava luč k svet. Čista tema ni, an? Pa še enga dneva nismo prežvel v temi, tko da je težko presodt, kok je sploh ura.

MOŠKI: Zanimivo, zanimivo. Poglejta, jaz sem kar spakiral svoje neseserne stvari v ta kovček. In ko sem ga zaprl, sem se šele zavedel, da je moje celo življenje v tem mizernem usnjenem kovčku.

LJUBO: Ja, vidt ni tko. Precej nabasan je.

MARKO: Ka pa mate tam not?

MOŠKI: Najprej sem zložil tanko odejo, ker človek ne ve, ali ga bo kdaj zeblo. Potem sem nanjo skrbno položil okvir s fotografijo moje pokojne žene. Ona me varuje, odkar je ni več.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

Potem osnovne reči, kot so spodnjice, nogavice, nekaj oblačil za različne letne čase in knjigo.

MARKO: Kva pa rabš knigo?

MOŠKI: To knjigo sem prebral že tolikokrat, da ne štejem več. Vsakokrat najdem nekaj novega v njej. Preimenoval sem jo v knjigo življenja. Vedno mi ponudi odgovor na vprašanje, ki se mi zastavlja. Knjiga je vedno vredna prebiranja. V tej knjigi nikdar ne odkriješ vseh modrosti in odgovorov na vprašanja, ki si jih vsak od nas zastavlja sleherni dan.

MARKO: Dobr, kniga pa gate. Kaj še?

LJUBO: Madona, malo vljudnosti. Tebe res niso nikol učil bontona, člouk?!

MARKO: Pa če napleta kr ene banalitete.

MOŠKI: Vprašali ste me, kaj imam v kovčku. Zanimalo vas je pa izključno zato, ker sem to opredelil kot svoje življenje. Če sklepate po velikosti mojega kovčka, bi lahko sklepali, da je moje življenje bolj majhno. Tu ste se zmotili. Moje življenje je bogato in polno lepih in slabih stvari. Velika večina teh dogodkov je v mojem spominu, zato ne potrebujem veliko reči, da bi se zavedal, kako bogato je lahko življenje, če se mu le prepustiš.

MARKO: In kuga boš zdej s tem kufrom? Mislm, kam jo boš mahnu z njim?

LJUBO: Ma kašn neumn uprašane! Stari, s trebuhom za kruhom gre, an?

MOŠKI: Prav imate. Grem za soncem. Kjer je sonce, tam je življenje. V temi se človeku lahko zmeša. Človek mora imeti cilj v življenju. Jaz sem se odločil za luč.

MARKO: Luč? Kakšno luč, kršenduš?

MOŠKI: Metaforično govorim. Odločil sem se, da bom poiskal novo življenje. Tako dolgo bom iskal sonce, da ga bom našel. Kjer je sonce, tam je življenje.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

LJUBO: In greste kr za nosam?

MOŠKI: No, odprl sem zemljevid in se pozanimal, do kam seže sončni mrk. Če se je planet nehal vrteti, to še ne pomeni, da smo ljudje prenehali obstajati. Jaz mislim, da je to lekcija, ki smo si jo kot človeštvo zaslužili.

LJUBO: Kašno lekcijo? Sej nismo nobenmu nč nardil. A ni tko, Mare?

MARKO: Ma, tuki se ne bi lih tkole strinju. Če sam pugledaš, kok stvari je šlo v zadnem cajtu narobe. Mel smo hude poplave po svetu, pa kr naprej mamo potrese, pa izbruhe vulkanov k so bli desetletja mirni. Pol mamo skoz neke čudne letne cajte. Spomn se prejšne zime. Mrzlo k marija. Poletje vroče k pes. Komi smo pregural, sploh tastari. Nč čudnga, da se nam je to zgodl.

LJUBO: Ja, vidš, to pa nism pomislu…

MOŠKI: Migracije se že dogajajo. Ljudje so se začeli premikati s celine proti afriški celini. Na južni polobli imajo sonce. Le tam ga imajo.

LJUBO: Marija, v Afriko? Tja med domorodce? Pa saj tam ni nikol dežja!

MARKO: Stari moj, ti si zgubu smisel za bistvo. A se ti sploh zavedaš, da če gremo na južno poloblo, ni treba, da gremo lih v Afriko. Lah gremo v Južno Ameriko, na primer, al pa v Avstralijo.

LJUBO: To se pa fino sliš. A pa mislš, da bojo kr vsacga not spustl?

MARKO: Guspod, kva vi praute?

GOSPOD: Jaz sem spakiral kovček, ki ga nosim s seboj. Moje celo življenje je v tem kovčku. In v meni, seveda. (Pokaže na glavo.) Torej je nepomembno, kam grem. Vedno bom sam s seboj. Človek je zelo prilagodljiv. Naše telo se lahko prilagodi ekstremnim razmeram…

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

(Kakor da premišljuje, kako bi jima povedal, kaj se mu zdi res pomembno. Hodi gor in dol ter se boža po bradi).

GOSPOD: Poglejta, gospoda. Pri nas ni več sonca. Brez sončne energije ni življenja. Prisiljeni smo oditi iz naše ljube domovine. Našli bomo novo domovino, se prilagodili in nadaljevali z življenjem. V temi je anarhija, in anarhija ni še nikomur koristila.

LJUBO (vzneseno): Js sm takoj za anarhijo. To bi blo fino. Razdelimo si keš, kar ga je v tej državi, in žvemo super do konca življenja.

MARKO: Budala! Pa kaj si mislu, da ti bojo vsi kr dal svoj keš? Folk poskrbi najprej za svojo rit. Kuga pa si mislu? A ni treba met vojne, da si sploh folk pomaga med sabo? Tok stara sva, da se loh še spomneva, kuko je blo žvet po vojni. Gradit ceste, kopat jarke, gradit bajte na nov. Cukra ni blo za dobit, jedl smo kromper pa doma prdelano zelenavo.

GOSPOD: O teh časih mi je pripovedoval moj oče. Ti časi prihajajo, jaz o tem ne dvomim. In to je čas, idealen čas, da se ljudje povežemo. Brez solidarnosti ne bomo preživeli te krize.

MARKO: Kva pa je to za ena kriza? Finančno smo že mel, gospodarsko tut, svetovne vojne smo tut že mel. Kva za vraga je to?

LJUBO: Pa, a ne vidš, da ni sonca? Kva ti to pove?

MARKO: Ja, zaenkrat je mir.

GOSPOD: To je zatišje pred neurjem. Ljudje se bodo hitro zavedli, da brez sonca ni hrane, ni energije, da življenje ne obstaja brez svetlobe, in da človek brez kisika ne obstaja. Človekov organizem in njegovo preživetje je v celoti odvisno od narave. In naravo smo uničili. Ni druge poti kot selitev. Je ni, draga moja.
(Pripravlja se na odhod. S tal dvigne kovček).
Srečno vama želim. Ne ostanita predolgo.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MARKO: Srečno pot. Upanje umre zadnje, so rekl.

LJUBO: Zbogom!

ZATEMNITEV

Šesti prizor

Ko sta zrla v daljavo, sta na robu obzorja zagledala šibko svetlobo.

Pot pred njima je še dolga, a na koncu bosta prišla do krajev, obsijanih od ljubega sonca. Tam je svetloba, tam je luč, tam je življenje.

MARKO: Ti, a si se že prašu, zakaj naenkrat ni blo več sonca? A si se prašu, zakaj jemljemo vse za samoumevno? Na primer to, da dihaš. A se zavedaš, da je to vdih, rojstvo, izdih, smrt? A ti faking veš, da vsakič umreš in se znova rodiš?

LJUBO: A loh nehaš s temi svojimi eksistencjalnimi? Men se mudi žvet.

MARKO: Okol naju je en sam pustošenje. Celo pot je že tko. Jst ne morm dojet, kuko sm loh k človk tko nehvaležen.

LJUBO: Zdej boš pa sama sestra rešiteljica! Sam bog nam lah pomaga. Še tega se mi je mankal. A lahk zapreš gobec, dokler ne prideva do cilja, prosm?

MARKO: Sj razumem, da si lačn pa žejen pa dost maš vsega, ampak dj pomisl mal. A sploh veš, zakva je do tega pršlo? To je naša usoda. Jebeš ti vse to, kva vse smo razvil. K človk je v bistvu ena marioneta v rokah ceuga vesolja. Vesolja, stari! Pa še pridt ne mormo v drugo galaksijo. Mi smo res poskusni zajci.

LJUBO: Maš svobodno voljo. Da loh pišeš, je največja stopnja svobode, k jo ma lohk živo bitje. Da loh izražaš svoje misli, da loh ustvarjaš sebe in svoj jaz. To je kr uredu, a se ti ne zdi?

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

MARKO: Ja, res je. Ampak…

LJUBO: Nč, ampak! Tko je, in da si tiho do cilja.

MARKO: Ampak, stari moj, če mene ni, če človeka ni, je vse skup brez veze. In če sonca ni, sva sama na lastne oči vidla, da vse odmre čez noč. In midva, najin obstoj, vse kar je, vse izgine zlo na hitr. A se ti ne zdi to pomembn?

LJUBO: Je pomembn, ampak v bistvu sploh ni. Na konc si zmer sam s sabo. To pomen, da ni pomembn, ker vedno obstajaš sam kot odmev tistga, kar si. V bistvu res ni pomembn, ker če pogledaš z druge plati… si vsak trenutek minljiv.

Na robu obzorja prej šibka svetloba počasi pojenja in na koncu povsem ugasne. Vidimo le obrise Marka in Ljuba, ki počasi izginjata z odra.

ZATEMNITEV

-

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.

- -

© Matej Pollick
Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja
avtorja je prepovedana.